
Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend bij het beleidsdebat over **effectiviteitsverantwoording in het kader van de behandeling van het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2009 (31700-XIII) en van het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2009 (31700-D)**, te weten: - de motie-Sylvester c.s. over fiscale maatregelen waardoor energiebesparing op grote schaal aantrekkelijk wordt voor woningen en bedrijfspanden (31700-XIII, 31700-D, letter E).

(Zie vergadering van 3 februari 2009.)

Mevrouw **Sylvester** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik verzoek u, deze motie niet in stemming te brengen. Ik ben voornemens deze motie te vervangen door een gewijzigde motie. Ik verzoek de Kamer, daartoe zo snel mogelijk een derde termijn te organiseren, waarvoor ook de minister wordt uitgenodigd.

De **voorzitter**: Dan zullen we een derde termijn organiseren.

Aan de orde is het **beleidsdebat "Sturing en botsende beleidsdoelstellingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs" in het kader van de behandeling van het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2009 (31700-VIII)**.

De **voorzitter**: Ik heet de minister en de beide staatssecretarissen van harte welkom in deze Kamer.

□

De heer **Hermans** (VVD): Voorzitter. Voor mij is het persoonlijk gezien een bijzonder moment om vandaag met deze bewindslieden een beleidsdebat te voeren over een aantal belangwekkende onderwerpen betreffende het onderwijs, na zeven jaar geleden zelf bij Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen te zijn weggegaan. Dit beleidsdebat is naar de mening van de VVD-fractie van groot belang, omdat het van allerlei doelstellingen die bij het onderwijs worden neergelegd, de vraag is of deze realiseerbaar en niet tegenstrijdig zijn, en op welke wijze deze beter met elkaar in verband zouden kunnen worden gebracht. Daarom is het debat "Sturing en botsende beleidsdoelstellingen in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs" een heel goed moment om hierover te spreken.

Het is ook goed om hierover te spreken, omdat wij de afgelopen dagen zowel het rapport Vertrouwen in de school van de WRR hebben gekregen als het advies De Stand van educatief Nederland van de Onderwijsraad. Daarin wordt een groot aantal voorstellen gedaan om de zich nu in het onderwijs manifesterende problemen op te pakken. Dit debat gaat nadrukkelijk niet over het hoger onderwijs. Dit betreft een apart onderwerp, dat misschien nog eens aan de orde komt, maar vandaag in ieder geval niet. De discussie daarover zal op een heel

andere leest geschoeid zijn dan de discussie die wij vandaag voeren.

Zonder overdrijving kunnen wij zeggen dat het onderwijs meer dan ooit voor een ingrijpende positiewijziging staat. Op welke wijze wij er ook tegen aankijken, ideologisch gezien hoeft de discussie daarover nauwelijks of niet gevoerd te worden. Ik bedoel hiermee geen stelselwijziging in de zin van een middenschoolachtige discussie, maar een discussie over de vraag op welke wijze onderwijs een bijdrage kan leveren aan de twee hoofddoelstellingen socialisatie en opleiding.

In de jaren zeventig en tachtig en een deel van de jaren negentig zag je dat veel wijzigingen in het onderwijsbestel van bovenaf op het onderwijs neerdaalden, om het wat in eenvoudige termen te zeggen. Nu wordt er een heel andere insteek gekozen. Er wordt veel meer gekeken naar de vraag op welke manier kan worden ingespeeld op de enorme diversiteit van deelnemers, zowel in het primair en secundair onderwijs als in het beroepsonderwijs.

Ik maak overigens in het kader van botsende doelstellingen een korte opmerking over het hoger onderwijs. Wij hebben in Lissabon afgesproken dat 55% van de mensen in Nederland een ho-opleiding zou moeten hebben. Dat is te bereiken: je verlaagt gewoon het niveau. Maar dat lijkt mij niet de bedoeling. Ik heb mij altijd, ook in vroegere functies, verzet tegen een dergelijk percentage, omdat dit naar mijn mening geen reëel cijfer is. Wij moeten dus goed rekening houden met het feit dat wij op dat punt elkaar niet iets aanpraten. Het laat onverlet dat het totaalniveau van het onderwijs de komende jaren ongetwijfeld verder omhoog zou moeten gaan.

In een recent rapport van de Onderwijsraad is zeer duidelijk naar voren gekomen dat het betrekken van de omgeving van de onderwijsinstellingen bij het onderwijs zeer nastrevenswaardig is. Dat lijkt oude wijn in nieuwe zakken, omdat wij al jarenlang over de brede school hebben gesproken. In de jaren tachtig en negentig is deze immers volop aan de orde geweest. Sport, cultuur, en voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang zijn heel essentiële zaken om überhaupt het onderwijs in zijn totaliteit goed gepositioneerd te krijgen. Het betreffen aansluitende arrangementen die zijn gericht op brede ontwikkeling van de deelnemers in die sectoren van het onderwijs.

Na het lezen van de rapporten van zowel de WRR als de Onderwijsraad, bekruipt mij echter toch een beetje de angst dat er toch weer veel te veel op het bordje van het onderwijs wordt neergelegd. Het gaat erom dat wij in staat zijn om, naast de onderwijskundige discussie, de discussie over de socialisatie en de discussie over de positie van het onderwijs te voeren, allerlei aanpalende beleidsterreinen daarop af te stemmen, zodanig dat wij kunnen praten over een brede aanpak waarin de verschillende onderdelen en de verschillende mogelijkheden en onmogelijkheden van het onderwijs verder worden betrokken. Om het in een metafoor te zeggen: daarbij is het gebouw niet meer dan het gebouw. De onderwijsinstelling is het gebouw. Daarin wordt onderwijs gegeven en vindt socialisatie plaats, maar daarin vindt ook voor-, tussen- en naschoolse opvang plaats. Daarin kunnen naast culturele muziekmanifestaties ook opleidingen op dat gebied plaatsvinden.

Ik heb een aantal jaren geleden gezegd: een school is slechts een dak om te zorgen dat de regen buiten wordt